

Előfizetés:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Havonként 70 fill.
Egyes szám ára
20 fillér.

ASZÓDI HIRLAP

Hirdetési díj:

egyhasdós perit-
sor 10 fillér, több-
szörös hirdetésért
jutányosabb.

Ryilttér: minden
sor 40 fillér.

A galgavölgyi községek közigazgatási, társadalmi és közművelődési hetilapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal a Petőfi-nyomdában,
Aszód, Főút 482. szám.

Felelős szerkesztő: DR. GLÜCK ADOLF.

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal. — Hirdetési
díjak előre fizetendők.

Suffrageitek.

Egyik budapesti napilapunk rendkívül érdekes körkérdést vetett fel. Magyar és külföldi, szellemileg vagy társadalmilag előkelőkhöz, feministákhoz és antifeministákhoz egyenesen levelet irt és abban véleményüket kérte, hogy az angol suffragettmozgalmat általában helyesnek és különösen, hogy törekvéseik szempontjából célravezetőnek tartják-e. A kapott feleleteket aztán a lap hasábjain közölte olvasóival.

Azoknak, kik a nőkérdéssel foglalkoznak, ezek a feleletek fölülte érdekes olvasmányul szolgálnak. Úgy ahogyan ott egymás mellett állanak magyar és idegen, férfi és női vélemények korunk egyik legnagyobb kérdéséről, — hű karképet lát benne a gondolkozó. Sociális kérdésekben csodálatosan járatlan férfiak foglalnak el igen előkelő pozíciókat társadalmunkban! Tetszik, vagy nem tetszik valakinek a törekvés: a kérdés foglalkoztatja minden kultúrország társadalmát. A nők jogait követelik és saját önző céljaikat félre tenni tudó férfiak egy sorban küzdenek velük. A cél ki van tűzve: meg kell szüntetni azt a szegényteljes különbséget, melyet ma még minden téren teszünk ferfi és nő között! A kenyérkereset minden módját, mely a férfi előtt

nyitva áll, meg kell nyitni a nő előtt is! S a közügyek intézése körül ne tegyünk különbséget ember és ember között — nemi szempontból! Mindezt egyszerűen csak azért, mert a nő mint ember a férfinál egy hajszállal sem ér kevesebbet! — S ez a kérdés ma országokat izgat, ez a mozgalom ma már óriási eredményeket mutat fel, melyek nagyszerű szellemi energiákat tettek szabaddá s ezzel művészetekben, irodalomban, tudományban mérhetetlen kincseket juttatott az emberiségnek. Egyik nagy írónk feleli a kérdező lapnak: „minél inkább halad és emelkedik ú nő . . . minél egyenragúbbá válik a férfival a keresetben, önállósága súlya a társadalomban minél jelentősebb teszi őt, annál inkább kihámlik a multnak kávénénikéjéből, háziaasszonyából és divatbábujából a jövőnek nője, aki az országok intézéséhez is hozzá akar szólni . . .“ (Berczik Árpád) Ennek a kérdésnek ma lehet ellensége valaki; — de nem tudni róla semmit, vagy elhaladni mellette gondolkozás nélkül — A szellemi képességeket nem lehet nemek szerint itélni meg. Vannak képzett nők s vannak képzett férfiak, korlátoltak is vannak mindkét részen. A jogokat sem lehet tehát igazságosan nemek szerint osztogatni.

Több szellemes férfiíráson látszik meg a feleletek között, hogy küzd önmagával. Megszokás, társadalmi előítélet és veleszületett férfiónzés még arra készíti, hogy gyenge viccekkel szurkálja ezt a komoly nagy mozgalmat, vagy álszenteskedő szemforgatással emlegesse az emberiség nagy érdekét, a mindenek felett szent „anyaság“-ot, melyet veszélyben lát — de tanulmányai, gondolkodásának iskolázottsága és igazságszeretete elmondják vele az emberi társadalmak nyavalyáit is, melyek a férfiakat nőtlenségre kényszerítvén, megfosztják a nők százezreit, hogy szerinte egyetlen hivatását betölthesse (Hermann Ottó); elismeri, hogy „a nőnek bőségesen részt kellene vennie a kultúra haladásában, hogy tehát sok a tennivaló annak érdekében, hogy gazdasági és jogi helyzetének igazságtalanságai jóvátelessenek, hogy szélesebb körű és hatásosabb nevelésben legyen része, hogy *revideáltassanak ama gyűlöletes határok, amelyeket a másik nem szabott tevékenysége elé* (Don Romolo Murri); és beismeri, hogy „az angol suffragettek törekvését nem lehet meg nem valósítható ábrándnak tekinteni (Timon Ákos). Az önküzdő, mely ezekből az írásokból kitetszik, feltétlenül hozzátartozik ahhoz a karképhez, melyet

TÁRCA.

Hangok.

I.

Valamikor régen
Csillagot kerestem
A beborult égen.

Valamikor az volt
Életem reménye
S ragyogó tűzfolt.

Valamikor, igen,
Éz szerezte vissza
Lelkém, üdvösségem.

Most pedig megegyvya
Síratom a mulat,
Hogy ez így volt adva . . .

II.

Valami, érzem,
Ernyed már bennem.
Valami ott már
Sohogy sincs rendben.

Valami úgy fáj . . .
Valami éget . . .
Kacagva gúnyol
Tündérmeséket . . .

Balla Zoltán.

Szilveszteréji álom.

Hogy szeretek aludni és hogy ilyenkor szépek álmodom, azt mindenki tudja.

— Jó reggelt Medve úr, mit álmodott? köszönt a szomszéd fűszeres.

— Jó napot kedves Medve úr, voltak-e szép álmai? üdvözöl a szabóm, akinek ajtaja előtt kell nagy lelki és zsebfurdalások között naponta elmennem.

Alászolgája nagyságos úr, szép álmokat, bókol a sarki hordár, ha este korán sietek hazafelé.

Este mindig sietek haza. Korán lefekszem. Nem akarom az álmaimat egy pillanatra sem megőrvídeni. Mert oly gyönyörűeket álmodom. Azt hiszem, az álmaimnak köszönhetem, hogy rendkívül ideális ember vagyok. Az álmaim is ideálisak. Oly édes átálmodni és kéjelegni pár órán át abban a tudatban, hogy a marhahús ára felényire leszállt s megemelni cilinderem a derék jólelkű szerb marha előtt, mert ezt neki köszönhetjük.

Nagy lelki örömmel láttam Cook és Peary urak testvéri ölekezését az utcasarkon abban az édes tudatban, hogy mind a ketten felfedezték az északi sarkon azt, hogy az tulajdonképpen nem is északi sark.

Hazafüli szívem sokkal sebesebben lüktet, a mikor lelki szemcimmel látom egy csárdában mulatni összeölelkezve Kossuth Ferenc, Habár és Sztérenyi nagyhazánk fiait, akiknek a sarokból Polonyi a primás-huzza szíve szerint . . . hogy . . . Én is oda való-vaó vagyok. A hol ez a három csillag ragyog.

Minden újért lelkesülő lelkem megrezdül örömben arra a lelkesítő látványra, a mikor Rakovszky Stefi, Bánffy Dezső és Bokányi Dezső

váltak egymással testvéri csókot a szekularizáció sikeres befejezése alkalmából.

Avagy nem-e szolgálna másnak is nagy lelki gyönyörűségére látni hazánkat, mint modern államot, ahol már nincs feminista kérdés, mert régen élvezik bájos honleányaink mindazokat a jogokat, amit a férfiak élveznek, sőt többet is. Leikesen szónokolnak a parlamentben, itélkeznek váloperekben, fentartják a rendet és a házi békét.

De ki tudná azt mind elmondani. Se szeri se száma annak a sok felejthetetlen pillanatnak, a mikor álmaimban a szépnek, a jónak ideális eseményei játszódnak le előttem. És én ezt zavartalan örömmel élvezhetem.

Nem is mulasztottam el hosszú esztendőök óta egyetlen éjszakát sem. Átaludtam mind.

Hiába szekiroztak barátaim. Hiába nevetett rajtam Ella, a „Paradicsom“ kávéház bájos kassza-tündére. Én pont 8 órakor hozzá vertem a pecsétgyűrűmet a vizespohárhoz. Ennek hangjára a kávéház minden sarka viszhangot adott, majd a füstből kibontakozott Józsinak jól tápiált alakja, kifizettem a kapucineremet és siettem hazafelé. Ella minden este szép álmokat kívánt. Fél óra mulva már az álom ringatott karjaiban.

— Legalább a szilveszter éjszakáját virraszd át-, kapacitáltak barátaim. Átszellemült arccal mesélték annak nagyszerűségét. A mikor az óra 12-öt üt, lecsavarják a gázlángot, majd újra meggyújtják. Ekkor durrognak a pezsgős üvegek. Itt az új esztendő. A cigány tust lúz. Gyöngyöző pezsgőt iszunk egymás egészségére. — Mik a te álmaid ez élvezethez képest? Gyere tartis velünk. Éj meg te is egy újévet a Paradicsomban.

Engedtem az erőszaknak. Megigértem, hogy velük köszöntöm az új esztendőt.

ezek a feleletek mutatnak elének. Napról-napra szaporodik azoknak a férfiaknak száma, kik belátják, hogy a két álláspont közül egyedül a feminizmusé az igazságos, s csak az logikus. Így válik nagyon sok elkeseredett ellenségből a legbuzgóbb, leg-harciasabb szövetséges.

Hozzátartozik a képhez az a néhány tartalmas levél, melyet a kérdés mellett a nőmozgalom férfibarátai irtak — és különösen a megkérdezett nők okosan megírt, képzettségre, erős gondolkodásra mutató érvelései (Glücklich Vilma, Bedy Schwimmer Róza, Lily Braun, Toni Breitscheid) két férfi levél aztán az utolsó színeket is felrakja a képre. Igazán kár volna, ha ezek hiányoznának!

Az egyik Benedetto Croce, egy olasz filozófus levele. „Abeati a me calix iste! (Muljék el felőlem ez a pohár) . . . ezt kell mondanom az ön suffragettes-jeiről, akik bizonyára léteznek a világ számára, de nem léteznek az én elmém számára.“ Csodálatos, szinte hihetetlen, hogy ilyen szobatudós a huszadik század élni igyekvő, gyakorlati világában még lehet! Egy mozgalom, melynek — dr. Dirner Gusztáv ismertetése szerint — csak egyik csoportja az elmúlt évben hét és fél százezer korona jövedelmet mutatott fel, melynek hivatalos hetilapja 40.000 példányban jelenik meg, a tudós úr elméje számára nem létezik. Ezt a kijelentést igazán kár kommentálni, mint ahogyan azt a válaszleveleket közzétevő lap teszi, nem is foglalkozom vele tovább, de mint kuriózumot meg kellett említenem.

A másik írás, melyről szólni akarok, sokkal érdekesebb ennél: Werner Sombart világhírű berlini tanár, szociológus levele az! Sombart Werner tudományosan képzett s egyébként erős logikájú elme, „Socialismus

und socialistiche Bewegung“ (Socialismus és socialis mozgalom) című könyve az egész világon el van terjedve. Éppen azért különösen érdekes mérges és önmagával gyakran összeütközésbe kerülő fejtegetése, melyről ő maga mondja, hogy „eretnekes és vieux jeni.“ Bizony régi játék, bizony elavult mese! De érdekes ez az írás, mert félreteresz minden álszemérmert, nem emlegeti az emberiség érdekét, nem indokol fizológiával, hanem nyíltan, leplezetlenül megmondja, hogy nem szimpatikus, sőt undorító neki a suffragettek harci módja, egyszerűen, mert — nem nőies. Harci módjukat a hisztéria kifolyásának tartja s feltétlenül kóros jelenséget lát benne. A katonáit az Alpeseken keresztül hajszoló meggémberedett tagokkal a hasadékokba lezuhanó, éhező katonáival nem törődő hadvezér — ha férfi: hős — a legszentebb jogaiért kutyakorbácsot ragadó, de testi épséget sem sértő nő: hisztérika! — Még Sombart is szégyelné ugyan teljesen beismerni, hogy a feminista mozgalom egyáltalán nem hatott rá, s ezért mond annyit, hogy „kívánja az asszonyok magánjogi és vagyoni egyenjogosítását, sőt működését minden életpályán amennyire muszáj — és többnek akarja a nőt mint csak *bonne menagère*-nek (jó háziasszonynak), — de nem akarja, hogy a nő „célirányos működést“ gyakoroljon. Nem veszi észre a tudós tanár ur, mekkora az ellentmondás két különböző kívánsága között. De neki az mindegy! Mert — és itt látszik ki a lóláb — ő a nőt „legelsősorban műremeknek“ tekinti; „az asszony valami l'art pour l'art — tárgy.“

Ez az igazi, a leplezetlen férfias önzés álláspontja! És elrejtve, titokban ez az alapja minden antifeminista férfigondolkodásnak! A nő ne legyen más — csak tárgy,

csak kedves bájos, nőies csecsebecse, a férfi életének kellemes fűszere! Csakhogy ez a felfogás ma már vieux jeu! Ezek az idők lejártak! Az asszony nem rabnő ma már s a feminista törekvések ki fogják vinni, hogy egykor hajdani rabságának utolsó nyomai is végleg eltűnnek majd! Ennek mielőbb való megvalósulása igazi érdeke az emberiségnek!

Dr. Faludi Sándor.

Községi artézikut.

Mindennapi italunknak, a víznek rendkívül fontos szerepe van az egészségi viszonyokra. A rossz ivóvíz akadályozza a gyomor munkáját, de komolyabb egészség-háborításokat is okozhat.

Mi aszódiak nem mondhatjuk, hogy jó ivóvizünk van. Kutvizeink legnagyobb hibája, hogy sok oldott meszet tartalmaz és ezért kemény, nehéz és rossz a mellékeze.

Közkutunk alig van. Mindössze 3—4. Ezeknek vize — úgy mondják — jó. De hogy ez a 3—4 kut az egész községet képtelen jó vízzel ellátni, azt bizonyítani is felesleges.

Az ilykép nyilvánvaló ivóvízszükség kielégítésére legalkalmasabb az artézikut, vagyis egy olyan furott kut, melyből a víz magától folyik, tehát mintegy természetes szökőkut. Az artézi kut óriási előnyeit mindenfelé ismerik. Még a Sahara sivatagban is vannak artézikutak. Aszódon azonban még nincs. De úgy lehet, hogy a közel jövőben már lesz. Hiszen tervbe van véve. Ezzel a cikkel csak napirenden akajuk tartani a kérdést. Ugy tudjuk, hogy bizonyos pénzösszeg is együtt van már a létesítendő artézikut céljára. Nem tudjuk azonban, hol akad meg a dolog? Ilyen fontos közérdek kielégítése gyors intézkedést kíván. A terü-

De hogy álmaitól se fosszam meg magam, elhatároztam, hogy este korábban fekszem le és 11 órákor felkelek és elmegyek a Paradicsomba.

Igen, de hogy ébredek én fel 10 órákor, a mikor talán a legszebbet álmodom. Hiába berreg a vekkerem. Bőszdűheben, hogy nem ébredek fel hangjára, öngyilkos lehet, lezuhanhat az éjjeli szekrényről és én még sem ébredek fel.

— Megkértem a gazdasszonyt, hogy keltsen fel.

— Nem teheti, mert ő is a Vörös ökörben bucsuztatja az ő esztendőöt.

Szólok a szabómnak, gondolom. Jöjjön este 11 órákor, kifizezem a hátralékomat.

Azt fizente, hogy majd másnap délelőtt fogja tiszteletét tenni.

Bizonyosan tudja a zsvivány, hogy én csak elsőjén kapom meg a fizetésemet.

Kértem a sarki hordárt, költsön fel 11 órákor.

— Azt mondta, reggel nyolckor szivesem megteszi, de tizenegykor nem, mert akkor sok megbízása van. Szerelmes urak ilyenkor kívánnak imádoztajknak boldog új esztendőöt. És ezeknek a jókívánatoknak ő a kéményseprője.

— Hopp, megvan. Szerelemről lévén szó, pokoli ötletem támadt.

Ez a pokoli ötlet Szilveszter reggelén az összes kétfilletes újságok apróhirdetéseiben a következőkben öltött testet:

EGY alig használt jókarban levő 30 éves férfi nőstini óhajt. 40 éven felüli szüzek Szilveszter este 11 órákor személyesen jelentkezhetnek Liliom-utca 8 szám alatt, ajtó 7. Hozomány nem szükséges. 36252

És én Szilveszter este 7 órákor nyugodtan hunytam álomra szememeimet.

Gyönyörűeket álmodtam. Ha Matuzsálem összes éveinek Szilveszter éjszakáját a Paradicsomban tölteném is, mégsem lenne oly élvezetekben részem, mint volt ezen az éjszakán álmaimban.

A messze kelet bűvös, sejtelmes világa vonult fel előttem csillogó drágaságaival, suhogó selymes sátraival, háremeivel, érzékiségűl remegő asszonyaival. Kábító illatát éreztem lengő hajjuknak. Vért forraló táncuk láttára halántékom csak úgy lüktetett.

Mind csupa Vénusz, Aphrodite. Lengő ruhájuk sejtetni engedte plasztikus tagjaikat.

Isteni élvezeteimet rettenetes dörömbölés szakította félbe. Ajtóm előtt irtózatos dulakodás zaja hallatszott. Néha nagy koppanások voltak hallhatók ajtómon, mintha fejeiket vertek volna hozzá.

Én remegve húztam fülemre a takarót, hogy ne halljam ezt a pokoli zsvivajt.

Hasztalan. A zaj mind nagyobb és nagyobb lett. A bábeli hangzavarból néha egyet-egyét tisztán megtudtam érteni.

— Nem engedem. Én voltam itt előbb. Én megyek be.

— Nem igaz, én megyek. Mit tolokodik ide, vén szipirtyó.

Huh! még a velő is megremegett bennem e hangokra.

— Nyissa ki, hallottam egyszerre.

— Már elmúlt 11 óra. Csáló! Törjük be!

— Én töröm be. Nem engedem. Nekem több jogom van hozzá, hiszen maga özvegy.

— Mit, mit mond? hogy én özvegy vagyok? Maga meg bakfis, igen iskolás lány, még 38 éves sincs, szégyelje magát.

Még jobban fülembé húztam a takarót, de azért hallottam, hogy roham készül az ajtó ellen. Jaj. Végem van, mindjárt beszakad. Már be is szakadt. A hideg veríték ütött ki rajtam.

Ám e pillanatban a százféle recsegő hangot egy édesen csengő hang multa felül.

— Megálljatok. Csak nekem van jogom bemenni. Takarodjatok el. Elnémült minden-e bűvösen csengő-hang parancsára. Majd könnyed léptekkel valaki szobámba jött.

Kíváncsian dugtam ki fejem a takaró alól s szemem-szám elállt arra, a mit láttam.

Egy tündéri szépségű bűbajos lányka közelgett agyam felé. Leült annak szélére. Gömbölyű karjával átölelt. Igéző szemeit rám szegezte. Piciny piros ajka az enyémet kereste. Ajkaink egy édes mámorító csókban forrtak össze. Önfelédten szívtam magamba ajkának mézét . . .

. . . E pillanatban felébredtem. A Paradicsom-kávéházban voltam. Kezembem pezsgőspalackot szorongattam, melynek száját számban tartottam. Édes nedűje vígan ömlött belém.

Körültöttem zsbongó tömeg üjongott. A cigánytúl húzott. Az emberek örömtől ragyogó arccal, mámorosan kívántak egymásnak boldog új esztendőöt.

Zéró.

let megválasztása bizonyára nem képezhet akadályt. Hiszen alkalmasabbat a mostani piacztérnél keresve sem találhatnánk. Mert a piacster már földtani alakulásánál fogva is eléggé biztató, hogy ott bővizű forrásra akadnak. És ha ott csinálják meg az artézikut, egy csapásra két kérdés nyerne megoldást.

Régi panasz ugyanis az, hogy nincs sétaterünk. Tikkasztó forró nyári napokon hiába keres az ember egy kis sétatnyit, ahol zöld fák árnyában megpihenjen. Nem talál. S mennyit emelne a községen szépészeti szempontból is, ha a piacster helyén egy kis sétakert volna!

Ugye lehet, lesznek olyanok is, akik azt fogják mondani: nem keli, minden változás bajjal jár. Azonban komoly akadály, mely e terv keresztülvitelének útjában állana, nincs.

A képviselőtestületeknek az artézikut létesítése kérdését egy legközelebb tartandó ülésének tárgysorozatába kellene felvenni és azt végleg elintéznie. Nem hisszük, hogy az vagy nehézségre fog ütközni, annál kevésbé, mert hiszen elvben már kimondotta a képviselőtestület hozzájárulását. A részletes kérdések pedig meg nem akaszthatják a község minden lakosának óhaját, a mely egészségének esetleges bajoktól leendő előzetes orvoslását célozza. Nincs semmi kétségünk benne, hogy fejlődő községünk ezen nagy hiánya is mielőbb pótolható fog.

Ismét a leány-egyesületről.

Megint a leányegyesületről írok. Ne haragudj meg érte tisztelet olvasóm. Ne dobd unottan félre miatta a lapot, hanem olvasd végig türelmesen. Elhiszem ugyan, hogy néked nem olyan kedves ez a téma, mint nekem. Mert engem, mikor a leányegyesület szervezői által kibocsájtott aláírást gyűjtő ívet láttam és az íven mindjárt az első nap 21 aláírást olvastam meg, igazán kellemes érzés fogott el. Úgy éreztem magam, mint a szántóvetőt, mikor látja, hogy az elvetett mag kikel és vetést hajt. Talán szerencsés lehetek majd a dús aratásnál is ott lenni.

Nem a dicsőség vagy hírvágy mondatja velem ezeket. Hiszen igénytelen szürke ember vagyok. Sohasem volt ambícióm, hogy tudják, mikép ez — vagy az a dolog tölem ered, az én agyam terméke, az én lelke érzése. De most ez egyszer mégis kellemesen esik, hogy ez az eszmém romlatlan leánylelkemben megértésre talált. Hogy fehér leány-szobákban tovább szövik, tervezgetik ezt az eszmét kedves arcú leányok, kiknek lelkét áthatotta a gondolat: szépet, nemeset, jót cselekedni.

A leányegyesület már a napokban meg fogja tartani alakuló gyűlését. Nem akarok egyelőre ennek a gyűlésnek elébe vágni. Csak hadd vitassák meg a leányok, mit és hogyan akarnak. Különbösen is lesz alkalmam ott jelen lenni. S ezután is mindig akár e lap hasábjain, akár kint az életben szívesen állok szolgálatokra.

Most csak arra akartam kérni a leányokat, a szervezők nevében és megbízásából is, hogy írják alá minél többen az ívet, hogy ne legyen Aszódon egy leány sem, ki ne lenne tagja az egyesületnek. Továbbá, hogy az alakuló gyűlésen jelenjenek meg majd mindannyian, hogy minél több véleményt meghallgathassunk. A község pedig fogadja szeretettel ezt a rokonszenves egyesületet és anyagilag-erkölcsileg segítse elő nemes célja elérésében.

Hirek.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számában az aszódi betegápoló és szegénységélyező egyesület 50 éves történetéről írott cikkünkben tévesen közöltük az egyesület választmányának névsorát, miért is azt következőleg helyesbítjük.

Az egyesület 1910 évi rendes választmányának elnöke: Feuermann József, alelnök: Hermann József, pénztárnok: Diamant Márton, ellenőr: Reiner József, beteglátogató: Lengyel Ábrahám. Választmányi tagok: Hanover Lipót, Grün Adolf, Glasner Henrik, Békei Lipót, Stirnath Károly, Weiner Dávid, Bleier Soma, Márkus Henrik.

Számvizsgáló bizottság: Forschner Mór, Vas József és Klein Lipót.

— **Sertéshizláló r.-t. Hatvanban.** Hatvanban 200.000 korona alaptőkével sertéshizláló r.-t. alakult. Az alapítók, akik Hatvan és környékének közgazdasági faktoraiból kerülnek ki, e hó 1-én tartották első értekezletüket, a melyen a megalakulás részleteiről tanácskoztak.

— **Kenyérgyár.** A Kálmán testvérek kenyérgyára már teljesen fel van szerelve. Jan. 1-én befűtötték a gőzkemencét, amelyet füzembe hozatal előtt első ízben 14 napig egyfolytában ki kell fűteni. Így hát f. hó 15-én már teljesen üzemképes lesz a gyár és megnyílik. A gyárnak a Főutcában elárúsító üzlete lesz, ahol tiszta, jó és olcsó kenyérhez jut majd a község.

— **Népszámlálás.** Sáros- lucskos időben házról-házra járnak a népszámláló biztosok és végzik fáradságos munkájukat. A köznép azon téves hiszében él, hogy az összeírás az adókiivetést célozza s ezért a szükséges adatokat elferdítve mondja be. A számláló-biztosnak kell ilyenkor az igazságot kihámozni. Érdekes és szomorú adatok kerülnek ilyenkor nyilvánosságra. Már az eddigi összeírásból is kiténik, hogy vidékünkön mily sok ember nem rendelkezik az élet által is annyira megkövetelt legminimálisabb intelligenciával, az írni-olvasni tudással sem. Szomorú jelenség, hogy sok az analfabeta.

— **Közbiztonság.** A nemrég Diamant Mártonnál elkövetett betörés tetteseit kinyomozni sem sikerült még, máris újból tolvajok jártak e hét-egyik éjjelen udvarában, csak hogy ez úttal kevesebb szerencsével, mert a zajra figyelmissé lett házbéliek a gazembert idejekorán elijesztették. A közbiztonság sok kívánni valót hagy nálunk hátra. Nem árt tehát a kettőzött éberség.

— **Nőegyleti teaestély.** A nőegylet szombat esti teaestélye fényesen sikerült. Szinte szokatlan nagyszámban láttuk együtt városunk községét. Lapunk zártakor a mulatság még javában tart; a párok fáradhatatlanul járják a bostont, — bizonyára kivilágos-kivirradtig.

Hogy a mulatság mennyi jövedelmet hozott a jótékony célnak, még most pontosan nem állapítható meg, de lapunk legközelebbi számában ezt is közölni fogjuk.

— **A helybeli róm. kath. iskolánál** rendezett karácsonyi pástorjáték tiszta jövedelme 90 korona volt, mely az iskola tanítói szakkönyvtárának kibővítésére fordítatik. Az előadás sikere a rendezők buzgalmának és a szereplő gyermekek ügyességének eredménye. Különösen feltűnést keltettek a szereplők korhű öltözékei, a melyeket Kucharik Mária tanítónő sajátkezűleg készített. Az előadás iránt érdeklődőknek a legmélyebb köszönetét nyilvánítja a róm. kath. tanfőnök.

Közigazgatás.

— **Állandó választmányi ülés.** A vármegye állandó választmányának e hó 5-én a vármegye székházának közgyűlési termében ülést tartott, a melyen több fontos tárgy nyert elintéztést.

Egészségügy.

A lefolyt hét sem hozta meg a várva-várt szárazabb, hidegebb időjárást. A hét elején lehült ugyan a levegő 1—2 napra 0 fok alá, hogy újból esős időnek adjon helyet; nyakig úszunk a sárban, az esőfelhők nem képesek eloszlni. Ily időjárás mellett tovább prüszköl, köhög a község jó része, mely különös dispozióval bír a nedves levegő iránt.

Ragályos beteglések a lefolyt héten nem fordultak elő, így várható, hogy a vörheny, mely már hónapok óta — ha szörványosan fellép is egyes községekben — végre meg fog szünni a szülők általános öröme.

Sport.

Fecerunt magnum aldomás! Nyostyi! Nyostyi! No mi a! Gyűsz-e vadászni?! Hát ked mén, Ficsi bátya? mék hát! Hisz nagy sár van a feketén, ott veszünk! Ne törődj vele, ha az urak megboldultak, hát járjuk mink is a tajcsot. Ilyen pár beszéd folyt le a turai nagy templom előtt öreg Szilveszter napján reggel 8 órakor. Hogy ki az a Nyostyi? Erre ne legyen senki kíváncsi. Anya szülte legközelebb Jóska. Ficsi?! Ez fontosabb személy, a mennyi lehet, bemutatjuk írásban; ugyan érdemes volna képben is; lehet, hogy majd következnek.

Hát tessék elképzelni egy elképzelhetetlen rongyos nadrágot és kabátot, valamikor — mondjuk 10 évvel ezelőtt — Weiner és Grünbaum állította össze (nagy érdeme), egy se talpa, se feje, se szára cipőt, és ezekben töltelékül egy körülbelül 60 éves embert, — aki ellensége a fehérműnek, és még nagyobb ellensége a szapannak, de igen jó barátja a folyékony bundának; — arca ijesztően szögletes, szemei mélyen fekvők, szűrő feketék, azért a találkozás vele nem veszélyes; — foglalkozása sürgönyhordó és okleveles őshajtó, aki még az erdei nyulat is elkülömbözi a más milyentől. Hát ez a Ficsi. Ő nélküle Turán vadászat nem eshet meg. Mert Szilveszter napján is nem a jó Kálmán Pista bátyánk érdeműl irhatjuk a 104 darab nyulat, ami a turai Feketén bucsút mondott a gyönyörű életnek, hanem a Ficsit fogják érte a pokol fenekén puhára főzni, mert ő oly ravaszul össze tudja a kört alakítani, nagyon értven a görbe vonalakhoz, hogy 100 nyul közül legföljebb 80 viszi el ki nem likajta az irháját.

De az meg már kedves Pista bátyánk érdeme ám, hogy a jágerek este aztán fecerunt magnum aldomás, — ő volt az értelmi szerzője, — s könnyű lévén Katót — akarjuk mondani Frantz cimborát — táncra vinni, az ő kedves uri házában hujjantott bele a már részben smokingokba vedlett jáger kompánia szép turai hölgyek társaságában az új esztendőbe; — s a ház kedves úrnője gondoskodott róla, hogy a vesztettül borult időben reggelig derült jó kedv legyen, — biztatván a csüggedőket azzal, hogy „So se halunk meg“.

Kereskedelem.

* Mint hírlík, az alakulóban levő „gödöllői hitelbank és takarékpénztár r.-t.“ a rákoscsabai takarékpénztárra fog beolvadni, a mely alaptőkéjét 600.000 koronáról 1000.000 koronára emeli fel. Az új intézet alapítói a rákoscsabai takarékpénztár igazgatóságában fognak helyet foglalni.

* Sokat foglalkoznak azon kérdéssel, hogy a folyószámla hitel előnyös-e a kereskedelemre és a pénzügyzetek szempontjából nem-e hátrányos. Eltekintve attól, hogy a forgalom mérhetetlenül nagyobbodik, kiemelendő azon nagy előny, hogy a kereskedelmi forgalom könnyen lebonyolódik és lehetővé teszi a gyors átutalást, a forgalmat újabb és újabb üzletekkel szaporítja, mi által oly előnyhöz jut a kereskedő, hogy minden anyagi költség-többet nélkül többszörösíti üzleteit és könnyen bonyolítja le. Mint minden haladó intézménynél, ennél is lehetnek egy és más hátrányok, ezek azonban szemben a nagy előnnyel, figyelembe alig jöhetnek.

Ipar.

— **Hiányok és óhajok.** Most, hogy az állam hivatalosan megszámláltatja lakosait, szinte önmagától vetődik fel a gondolat, számláljuk meg a hiányokat is, melyeknek megszüntetése e lakoságnak eminens érdeke.

Egyik nagy fogyatkozásunk, népoktatási intézményeink elégtelen és befejezetlen volta. Már pedig igazi „kultur állam” csak akkor leszünk, ha e tekintetben is utóljárjuk a nyugati országokat.

Az általános haladás arra kényszerít, hogy megfelelő kiképzésben részesüljön a tömeglélek is. Az élet zibongó vásári is, a kenyérharc tülekedése arra figyelmeztet, hogy akár iparos akár földmivelő lesz is valaki, a boldoguláshoz szükséges előfeltételeket, a tudást már korán és alaposan szerezzze meg, mert különben alul marad a nagy küzdelemben. Az élet nem ismer irtalmat és könyörtelenül agyonnyomja a gyöngét.

De hol erre az alkalom? Vannak-e olyan intézményeink, melyek a fenti célt szolgálják.

Félintézményeink vannak csupán, s a bennük elért eredmény kétséges. Bizony még mindég ott tartunk, hogy 12 éves korig elvezetjük a nemzet fiait egy bizonyos erkölcsi és szellemi magaslatra, de azontul csak azok részesülnek gondos oktatásban, kik tovább tanulnak a középiskolában.

S mi van a százakkal, kik nem jutnak oda? Történik-e gondoskodás ezeknek további szellemi fejlesztéséről? Részesülnek-e ezek további gondos oktatásban? Az a hibás közfelfogás, hogy akinek nincs kedve vagy tehetsége középiskolába járni, menjen valami „rossz” mesterségre, az a lenézés, mellyel a nagyközönség még ma is az ipari pálya iránt viselkedik — rávezeti figyelmét az iparoktatásra.

Hazánk iparosainak ez a téves felfogás végtelen nagy kárát okoz, mert így teljesen nyers, alacsony színvonalon álló anyagot kapnak kiképzés végett.

Hibás ebben a népoktatási intézmények elégtelensége, a nagy és kisközségek tanügyének nem eléggé megfelelő színvonala.

A mulasztást pótolni, s az iparoktatást szívvel-lellekkel szolgálmi, az iparostanonciskola vállalt kötelessége. De ez csak félintézmény. Mert ez kis és nagyközségekben nem különálló iskola, ahol a tanonc szakmájának megfelelő rendszeres kiképzésben részesül, vagy mely a már eddig szerzett iskolai tanulmányaiban is előrevizsi, hanem költésimelés céljából a tanoncok oktatására az elemi iskolák helyiségei, taneszközei és tanítószemélyzete használtak fel. Ilyképen a tanonc megfelelő oktatásban nem részesül.

S várható-e eredmény egyébként is ettől az oktatástól, mikor munkanapokon, késő este elcsigázott testtel és eltompult lélekkel jön az iskolába a tanonc, hogy öt pályáának megfelelő oktatásban részesítsék? Kívánható-e azután az ilyen 12—15 éves gyerektől, akit az egész napi munka s bizony sokszor a durva bánásmód, teljesen kifárasztott, hogy este iskolába menjen, figyelemmel kísérje a tanítást és tudása, ismeretei bővüljenek.

Az alsófoku iparoktatásnak tehát súlyos akadályokkal kell küzdenie a kis és nagyközségekben, míg a városokban az ipariskolák fényes eredményt tudnak felmutatni. Nemzeti érdekünk azért, hogy ne csak a tízezer lelket meghaladó városokban legyen fejlett, szakszerű iparoktatás, hanem a kisebb népességű nagyközségekben is. Mert szükségünk van egy olyan iskolára, mely támogatni kívánja a mestert abban, hogy jóra való, becsületes erkölcsű fiukra tehessen szert műhelyében. A kik, ha az iparuk gyakorlásához szükséges képzettséget, tudást, az élet harcához szükséges becsületes fegyvereket megszerezték, ne a társadalmi rend esküdt ellenségeiként, de mint alkalmazkodni tudó derék, becsületes, hazafias polgárok lépjenek a küzdelem terére. A hazai iparnak csak ilyen iparosok szerezhetnek tiszteletet és hódíthatnak piacot.

P. R.

Földmivelés.

A modern gazdálkodás minden igényének teljes mértékben megfelelő új gép készül a magyar államvasutak gépgyárában. Ez a gép, amely „Rekord II” név alatt került forgalomba, sorvető gép és az összes gabonaneműek vetésénél kitűnően használható. Szemben az eddigi gépekkel, amelyeknek egyik nagy hátránya azoknak rendkívüli nagy súlya volt, ez a gép csupán 440 kg. súlyú, amelyben bennefoglaltatik a 16 soros műtrágyaszóró is. A „Rekord II” gép sorba vet és sorba trágyáz. Előnyei közül ki kell emelnünk, hogy a műtrágya a vetőmaggal egyidejűleg jut a talajba, tehát fölöslegessé válik annak kézzel való előzetes elszórása és beboronálása; tetemes műtrágyát lehet megtakarítani, mert csupán a vetősorok trágyáztatnak, az eddigi 150 kg. helyett ugyanis legfeljebb 58—85 kg. superfoszfátot kell vetni, a mi 43—60% megtakarítást jelent. Továbbá előnye, hogy az ezen géppel való trágyázásnál a műtrágya azon föld rétegben oldódik fel, melyben a vetőmag fekszik. A növény épp akkor élvezheti a műtrágya kedvező hatását, a mikor arra fejlődése kezdetén legnagyobb szüksége van. Mindezek mellett még könnyű kezelését kell kiemelnünk, a melynél fogva tehát minden nagyobb nehézség nélkül használhatjuk. A vető és műtrágyázó szekrény egyesítve van, szerkezete tehát nagyon egyszerű.

Mint az eddigi néhány szóba foglalt rövid leírásból is kitűnik, gazdáink a „Rekord II” sorvetőgépet sikerrel használhatják.

HIRDETÉSEK

jutányos árban a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Diamant Márton

vas- és fűszerkereskedő

Aszódon.

Köztudomásra hozza, hogy üzletében **nemzeti ellenőrző pénztárral kapcsolatban engedményrendszert vezetett be.**

Menetrend: Budapest—Aszód—Hatvan és vissza.

Budapest k. p. u. indul	625	810	835	915	1230	225	330	555	640	735	1015	1110	1135			
Aszód érkezik	725	922	957	1056	207	406	427	711	815	912	1142	100	126			
Aszód indul	725	923	958	1058	223	407	428	712	816	913	1143	103	128			
Hatvan érkezik	741	949	1020	1122	249	435	444	738	842	939	1205	133	158			
Hatvan indul	235	310	431	547	610	645	759	1133	1148	1210	435	534	612	652	841	935
Aszód érkezik	306	342	455	615	632	711	821	1150	1236	507	1555	634	720	858	951	
Aszód indul	310	344	456	616	642	713	822	1150	1205	1237	509	635	721	858	951	
Bpest k. p. u. érkezik	519	530	630	740	815	845	950	1245	100	215	655	710	800	815	955	1050

Kochlács Lajos

„Entreprise” — Első Aszód és vidéke temetkezési vállalat — Aszódon.
A Feuermann-féle házban a városházával szemben.

nálam a legolcsóbb árban kaphatók. — Hullaszállításokat bel- és külföldre elvállalok. —

Ajánlja magát egyszerű valamint diszes temetések rendezésére helyben és vidéken. — Kész fakoporsók és érckoporsók mindenféle nagyságban. — Szemfödék, halotti ruhák, fakeresztek, művirágkoszorúk, érckoszorúk és koszoru-szalagok, valamint mindenféle temetkezési cikkek a legnagyobb választékban.

Szolid bevásárlási forrás!

DÉNES JENŐ

vas, fűszer és gyarmatáru nagykereskedő

Aszód

a Mc. Cormick amerikai mezőgazdasági gépgyárak képviselője.

Ajánlja dús raktárát a szakmába vágó összes cikkekben. 5 52

Egy teljesen új szánkó

olcsón eladó. Megtekinthető Zilahi Jstván kocsi-gyártónál Aszódon.

Felhívás.

A közóhajnak engedek akkor, amiddön megnyitom a második

Kosárfonó-tanfolyamot.

A jelentkezést kérem legkésőbb január 15-ig eszközölni, hogy az anyag és az eszközök hiányával a tanfolyam megkezdése akadályt ne szenvedjen.

Tisztelettel

Jencs Zelma,
tanfolyam-vezető.